

Чурикова Катерина Володимирівна (Одеса) – магістр 1-го року навчання соціально-гуманітарного факультету Університету Ушинського.

ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ УКРАЇНЦІВ

Проблема дослідження українського національного характеру є дуже актуальною на сьогоднішній день, так як це відіграє важливу роль у сучасних національно-державотворчих процесах в Україні. В ситуації нестабільності, яку можна спостерігати зараз майже по всьому світу, виникає необхідність в об'єднанні навколо певної ідеї, образу, символу. Саме цінності національної культури створюють основу для самовизначення, самоідентифікації та самопізнання особистості у цьому багатокультурному світі.

На фоні національної нестабільності та культурної інтеграції, етнічний фактор як невід'ємна частина національної політики становить один з найважливіших факторів трансформації суспільства. Зростання ролі етнонаціонального фактору в сучасній Україні викликано подіями, пов'язаними з конфліктом на сході країни та в Криму. Саме тому на даний момент різко підвищився інтерес вчених до проблем вивчення та дослідження питань самоідентифікації, толерантності та міжкультурної взаємодії.

Національний характер визнається одним з факторів консолідації та формування нації. Основні умови для формування національного характеру були описані ще в 17-му столітті Ф. Беконом. Національний характер формується під впливом природних, фізичних, соціальних, культурних факторів, серед яких мова відіграє провідну роль. Всередині національного характеру існують різні психофізіологічні типи поведінки людей. Характер людей, що складають націю, формується під впливом як усвідомлених факторів, так і неусвідомлених, що ґрунтуються на культурних архетипах. Проблему формування національного характеру вивчали М. Костомаров, П. Куліш, Т. Шевченко, М. Драгоманов, О. Кульчицький, Ю. Липа, Д. Чижевський та ін. [1].

Український національний характер формувался на основі різноманітних культурних джерел. За свідченням учених, український національний характер поліетнічен [2, с. 84]. Географічне розташування України в центрі Європи, наявність великої кількості шляхів сполучення, економічних і виробничих зв'язків, проживання представників різних етносів на порівняно невеликій території та їх активна соціокультурна взаємодія, необхідність часто протистояти загарбникам – все це сприяло встановленню тісних взаємозв'язків всередині соціуму і формуванню українського національного характеру.

Дослідники вказують, що характерні риси української національного характеру сформувалися під час боротьби за самовизначення та становлення нації, саме тому в його основі лежать такі риси як волелюбність, гордість, войовничість, авантюризм, ненависть до завойовників, підозрілість по відношенню до представників інших етносів. У той же час, носії українського національного характеру відзначаються ліричністю, м'якістю, любов'ю до прекрасного, мистецтва, природи. Дослідники відзначають такі якості як сентиментальність, емоційність, щедрість, життєрадісність. Положення пригнобленої нації призвело до формування невпевненості в можливості користуватися плодами своєї праці, почуття зумовленості і неможливості змін. Українець – це людина заглиблена у себе, яка цікавиться своїм найближчим оточенням, індивідуаліст. Дослідження вказують, що ще однією характерною рисою українського характеру є демократизм, прагнення до рівності, шанобливе ставлення до жінки. Безумовно, основні риси національного характеру українців не вичерпуються даним переліком. Але, з нашої точки зору, усвідомлення саме цих рис можуть послужити розуміння внутрішньої сутності, душі українців, зміцненню

міжкультурної толерантності, зниження рівня напруженості в суспільстві і зміцнення стабільності і миру.

Список використаної літератури

1. Верещагин Е. Язык и культура / Е. Верещагин, В. Костомаров. – М.: Индрик, 2005. – 1308 с.
2. Черепанова С. Філософія родознавства / Світлана Черепанова. – К.: Знання, 2007. – 460 с.